

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

Nr. LXVIII/2431/6.12.2023

Către

Biroul permanent al Senatului,

În temeiul prevederilor art. 35 alin.(1) lit. e) a doua liniuță din Regulamentul Senatului, Comisia pentru constituționalitate, prin adresa nr. B681 din 29 noiembrie 2023, a fost sesizată, în vederea stabilirii competenței de dezbatere ca primă Cameră sesizată, cu ***Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii învățământului superior nr.199 din 4 iulie 2023 (B681/2023)***, inițiatori: Berea Cristinel-Gabriel - senator USR; Bob Virgil Marius - senator USR; Cernic Sebastian - senator USR; Darău Ambrozie-Irineu - senator USR; Dinică Silvia-Monica - senator USR; Dragu Anca Dana - senator USR; Ghica Cristian - senator USR; Ivan Dan - senator USR; Mircescu Ion-Narcis - senator USR; Negoii Eugen-Remus - senator USR; Oprinoiu Aurel - senator USR; Pălărie Ștefan - senator USR; Trifan Raoul-Adrian - senator USR; Vicol Costel - senator USR; Vlad Sergiu Cosmin - senator USR; Zob Alexandru-Robert - senator USR; Alda Adrian - deputat PSD; Alexandru Victoria-Violeta - deputat Neafiliat; Apostol Alin-Gabriel - deputat USR; Badea Iulian-Alexandru - deputat PSD; Badea Mihai-Alexandru - deputat USR; Barna Ilie-Dan - deputat USR; Blaga Daniel-Codruț - deputat USR; Botez Mihai-Cătălin - deputat USR; Bulai Oana-Gianina - deputat PSD; Buzoianu Diana-Anda - deputat USR; Ciornei Radu Tudor - deputat USR; Cîtea Vasile - deputat PSD; Cristian Brian - deputat USR; Crîstici Ognean - deputat USR (minorități); Damian Romulus-Marius - deputat PSD; Feodor Silviu - deputat CRLR (minorități); Gál Károly - deputat UDMR; Ghera Giureci-Slobodan - deputat UCR (minorități); Ghiță Daniel-Florin - deputat PSD; Hangan Pollyanna-Hanellore - deputat USR; Havârneanu Filip - deputat USR; Holban Georgeta-Carmen - deputat PSD; Ilie Victor - deputat USR; Ilișanu Claudiu-Augustin - deputat PSD; Intotero Natalia-Elena - deputat PSD; Ion Stelian-Cristian - deputat USR; Lazăr Ion-Marian - deputat USR; Lazăr Teodor - deputat USR; Lőrincz Ștefan-Iulian - deputat USR; Lungu Romeo-Daniel - deputat PSD; Macovei Silviu Nicu - deputat PSD; Manea Cătălin-Zamfir - deputat Pro-Europa (minorități); Merka Adrian-Miroslav - deputat UDSCR (minorități); Miftode Marius-Andrei - deputat USR; Miruță

Radu-Dinel - deputat USR; Munteanu Remus - deputat PSD; Ostaficiuc Marius-Eugen - deputat PSD; Oteșanu Daniela - deputat PSD; Paraschiv Rodica - deputat PSD; Peța-Ștefănescu Eliza-Mădălina - deputat PSD; Pop Rareș-Tudor - deputat USR; Predescu Ana-Loredana - deputat PSD; Presură Alexandra - deputat PSD; Prună Cristina-Mădălina - deputat USR; Rodeanu Bogdan-Ionel - deputat USR; Seidler Cristian-Gabriel - deputat USR; Stancu Ionel - deputat AMR (minorități); Stoica Diana - deputat USR; Suciu Vasile-Daniel - deputat PSD; Tănăsescu Alina-Elena - deputat PSD; Țepeluș Laurențiu-Cristinel - deputat PSD; Terente Eugen - deputat USR; Toader Bogdan-Andrei - deputat PSD; Toma Vasilică - deputat PSD; Ungureanu Emanuel-Dumitru - deputat USR; Wiener Adrian - deputat USR; Zisopol Dragoș-Gabriel - deputat UER (minorități).

Propunerea legislativă are ca obiect modificarea art. 149 alin. (24) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare, astfel încât cuantumul burselor acordate de instituțiile de învățământ superior să fie actualizat anual în funcție de rata inflației.

Comisia pentru constituționalitate, în ședința din 6 decembrie 2023, a luat în dezbateră propunerea legislativă și, **cu unanimitate de voturi, a constatat că aceasta face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.**

Inițial, în data de 22 noiembrie 2023, Biroul permanent al Camerei Deputaților a constatat, potrivit notei transmise de Comisia pentru învățământ din Camera Deputaților, că domeniul reglementat de această propunere legislativă este de competența decizională a Camerei Deputaților, Senatul fiind prima Cameră sesizată.

Comisia pentru constituționalitate nu a reținut opinia Camerei Deputaților pentru următoarele considerente:

- Consiliul Legislativ, prin avizul nr.1033 din 6.11.2023, menționează că, prin obiectul său de reglementare, respectiv cel care privește organizarea generală a învățământului, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților;
- Comisia pentru învățământ din Camera Deputaților, în nota transmisă prin care solicită declinarea competenței ca primă Cameră sesizată, precizează că *"Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 149 alin. (24) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare, astfel încât cuantumul burselor acordate de instituțiile de învățământ superior să fie actualizat anual în funcție de rata inflației"*, precum și că *"Legea nr.235/2010 pentru acordarea burselor de merit olimpic internațional elevilor premiați la olimpiadele școlare, cu modificările și completările ulterioare, este de competența decizională a Camerei Deputaților"*;
- Or, în opoziție cu argumentele menționate mai sus, propunerea legislativă urmărește instituirea în sarcina instituțiilor de învățământ superior a două noi

obligații, respectiv obligația de a suplimenta fondul acestor burse din venituri proprii – obligația nementionată în fundamentarea de către Comisia pentru învățământ din Camera Deputaților și, obligația actualizării anuale a cuantumului bursei;

- în plus, propunerea legislativă nu urmărește modificarea ori completarea Legii nr. 235/2010, în sensul modificării cuantumului și condițiilor acordării bursei de merit olimpic internațional elevilor, prevăzute anual în bugetul Ministerului Educației Naționale și acordate de la bugetul de stat. Și nici nu ar avea cum, întrucât Legea nr. 235/2010 a fost abrogată la data de 2 septembrie 2023, prin Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023;
- veniturile proprii sunt utilizate de instituțiile de învățământ superior, în condițiile autonomiei universitare, în vederea realizării obiectivelor care le revin în cadrul politicii statului din domeniul învățământului și cercetării științifice universitare;
- pentru o autonomie reală, responsabilizare și transparență în instituțiile de învățământ superior este necesară o finanțare adecvată. Astfel, autonomia universitară trebuie să fie consolidată, iar universitățile să fie responsabile și apte să acționeze în mod cât mai liber, într-un cadru juridic care să încurajeze competiția;
- în acest sens, căzând sub incidența dispoziției constituționale a art.73 alin.(3) lit.n), astfel cum arată și Consiliul Legislativ prin avizul transmis, fiind în strânsă legătură cu domeniul organizării generale a învățământului, propunerea legislativă instituie reglementări necesare bunei funcționări a sistemului universitar prin care contribuie, în modalități specifice, la realizarea dreptului fundamental la învățatură, contribuie la creșterea performanțelor instituției;
- în jurisprudența sa, Curtea a subliniat că **"principiul autonomiei universitare este garantat**, legiuitorul constituant consacrandu-l ca o componentă a dreptului la învățatură. Acest principiu presupune un conținut vast, ce **include normele, procedurile și standardele interne ale fiecărei universități**, cu respectarea limitelor impuse de legislația în vigoare, prin care acestea tind să definească și să individualizeze rolul lor în cadrul comunității. **Autonomia universitară se poate exercita doar cu condiția asumării răspunderii publice, care obligă orice instituție de învățământ superior să asigure eficiență managerială, și presupune respectarea standardelor legale de calitate. Nimic nu împiedică instituțiile furnizoare de educație ca, în condițiile legii, să își diversifice specializările ori oferta educațională și să instituie standarde proprii de calitate superioară celor legale, fără să contravină acestora** (Decizia nr. 1.646 din 16 decembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 119 din 16 februarie 2011). Totodată, **principiul autonomiei universitare dă dreptul comunității universitare să își stabilească misiunea proprie, strategia instituțională, structura, activitățile, organizarea și funcționarea proprie, gestionarea resurselor materiale și umane**, dar toate acestea trebuie realizate cu respectarea strictă a legislației în vigoare, în limitele și în condițiile impuse de aceasta (Decizia nr. 161 din 8 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 304 din 3 mai 2011). În cadrul autonomiei universitare revine fiecărei instituții de învățământ superior sarcina de a aprecia cu privire la

activitatea desfășurată de fiecare cadru universitar (Decizia nr. 444 din 26 octombrie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 15 din 5 ianuarie 2005).”

În ședința din 6 decembrie 2023, membrii Comisiei pentru constituționalitate, analizând inițiativa legislativă, dispozițiile legale în materie, în vigoare, precum și jurisprudența Curții Constituționale, cu unanimitate de voturi, au hotărât că obiectul proiectului de act normativ intră în sfera de reglementare a organizării generale a învățământului, i.e. sub incidența dispozițiilor constituționale ale art.73 alin.(3) lit.n).

Având în vedere obiectul de reglementare, pentru considerentele invocate, **Comisia pentru constituționalitate propune Biroului permanent să transmită Camerei Deputaților**, în conformitate cu prevederile art.35 alin.(1) lit.e) a doua liniuță din Regulamentul Senatului, republicat, **propunerea legislativă menționată (B681/2023) în vederea luării în dezbateră a acesteia, în calitate de primă Cameră sesizată.**

Presedinte,

Senator Elena Simona SPĂTARU

Secretar,

Senator Constantin-Daniel CADARIU